

4. SØNDAG ETTER PÅSKE

C A N T A T E

Tekst: Ev Joh 16: 5–15. Preken Asbjørn F. Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

For sorg har fylt deres hjerter, fordi jeg har sagt dette. Disiplene er alvorlig bekymret. Jesus skal gå bort i fra dem. Men midt igjennom sorgen kommer Jesus med et løfte: *For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke talsmannen til dere. Men går jeg bort, da kan jeg sende ham til dere.* De skal få en hjelper, en som vil ta seg av dem. At Jesus går bort betyr at Jesus “går til Faderen så dere ikke lenger ser meg.” At Jesus går til Faderen betyr at han har utført sitt oppdrag. Når han nå sitter ved Faderens høyre hånd er han der som vår talsmann, vår forsvarer og advokat. Han er der med sine naglemerker i hender og føtter. Han er fortsatt vår frelser og forsoner.

Jesus visste at disiplene ville bli redde og engstelige. Derfor trøster han dem med at Den Hellige Ånd kommer. *Men den Hellige Ånd skulle komme for å undervise dem videre. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og kunngjøre dere det som skal komme.*

Det Den Hellige Ånd skulle først og fremst hjelpe apostlene med innsikt i langfredagens og påskedagens evangelium. Den Hellige Ånd skulle sørge for at disiplene får åpnet øynene sine og se Jesu frelsesverk med seieren over synden, døden og djevelen. De skulle få en full forståelse og trøst av den herlighet som Jesu oppstandelse fører med seg ved at Jesus er vår rettferdighet. Dette skal fylle dem med glede – en glede som ingen skal ta fra dem. Selv om de blir utsatt for fengsel og tortur – så beholder de gleden over evangeliet.

1. Den Hellige Ånds oppgave er å overbevise verden om synd og dom:

Og når han kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva som er synd, rett og dom: Synden er at de ikke tror på meg, retten får jeg, fordi jeg går til Faderen så dere ikke lenger ser meg, dommen er at denne verdens fyrste er dømt. Job 16,9 ff

Verden er her det samme som hele menneskeslekten. Den Hellige Ånd viser oss hva synd er, og hvilke konsekvenser synden har for oss mennesker. Vet ikke verden om hva som er synd? De har da den naturlige loven skrevet i sitt hjerte? De har da en samvittighet? Svare er både ja og nei. Den naturlige loven er skrevet i deres hjerte. De 10 bud representerer ulike sider ved det som er rett og galt her i livet og som verden kan forstå. Problemet er at samvittigheten sløves. Det som før var galt er blitt rett og det som før var rett blir ofte galt. Dessuten har verden ike innsikt i at synden er noe langt mer enn hva jeg gjør i det ytre. Synden handler også om onde tanker, syndige begjær og lyster – alt dette inne i meg som jeg ikke alltid har kontroll over. Hovedsynden er imidlertid at verden ikke tror på Kristus og forkaster ham. Men Jesus har sonet for all verdens synd. Han har naglet gjeldsbrevet for alle mennesker til korset. Men for omfattes Guds redningsplan i Jesus Kristus kreves det at du eier troen på Kristus. Tror du ikke på Kristus, må du selv stå til ansvar for alle dine synder.

Det fører til fortapelse. Adam og Eva trodde ikke på Guds ord, men på djevelens ord. De ble kastet ut av Edens hage. Jesus Kristus er Ordet som ble kjøtt og tok bolig i blant oss. Å tro Guds Ord er å tro på Jesus. Jesus er frelseren som har reddet oss ut av djevelens og syndens favntak. Jesus døde for oss og sonet for alle våre synder. Ingen mennesker trenger å gå fortapt. Jesus oppfylte alle bud og alle krav. Når likevel mennesker går fortapt og dømmes skyldes at de ikke tror evangeliet. De sier nei Jesus og hans frelsesverk.

"For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn den enbårne for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt men ha evig liv" Job 3,16

Troen på Jesus gir evig liv. Forkaster en Jesus venter fortapelsen. Her er Bibelen klar og enkel. Men dette forstår ikke verden av seg selv. De tror at frelse fra synden er å gjøre så godt de kan og fortjene rettferdigheten ved egne gjerninger. Det er å opparbeide seg en bonus eller en rettighet overfor Gud. Det en så ikke klarer, det tilgir Gud. Gud er kjærlighet. Men de som stadig lever et liv på tvers av Guds bud og vilje, går det galt for. De ser ikke at de hver dag synder i tanker, ord og gjerninger. De ser ikke at de lever konstant under Guds dom, fordi de ikke tror. Den Hellige Ånds oppgave er å overbevise om at det å forkaste evangeliet, er synden som fører til dom og evig fortapelse.

Men han skal også overbevise om dom. Det finnes en evighet med en himmel og en evig fortapelse. Det er realiteter. De som tror på Jesus er de som tar i mot hans rettferdighet. De skal ikke dømmes. De går fri. De som ikke vil tro på at Gud gjennom Jesus har rettferdiggjort verden er under dommen. Dette er en alvorlig formaning til hver og en av oss. Enten må Ånden få overbevise og overtale- eller så er dommen eneste alternativ.

På hvilken måte kan Den hellige Ånd overbevise verden? Det skjer ved forkynnelsen av lov og evangelium. Loven viser oss synden og får oss til å bekjenne våre synder. Evangeliet gis oss gjennom ordet og sakramentene og fester troens på Kristus. Det er ved å høre ordet at troen tennes. Det var i dåpen vi fikk dette som gave. Det er i nattverden at dette gis meg igjen og igjen om min personlige eiendom. Den Hellige Ånd skal kjennes på sitt arbeid med å overbevise om synd og rettferdighet om lov og evangelium. Den Hellige Ånd er der loven og evangeliet forkynnes rett.

Men verden kommer ikke på gudstjeneste. De hører ikke ordet og får ikke komme til sakramentet. Hva da? Den kristne er et vitnesbyrd i verden. Her lever vi, arbeider vi og treffer mennesker. Gjennom ditt liv som kristen i verden vitner du om Kristus. Du snakker ikke slik som verden, du gjør ikke verdens gjerninger, du hjelper de som trenger det, du lurer ikke unna på skolen og i arbeid, du er trofast og pliktoppfyllende osv. Ditt liv kan være en årsak til at Guds Ord blir foraktet eller respektert og trodd. Du går til gudstjeneste så ofte du har anledning og prioriterer din tid annerledes enn verden. I det kall Gud har satt deg er du et levende vitnesbyrd. Jesus sier om deg at du er verdens salt og et lys for andre som vandrer i mørket. Derfor skal du når anledningen er der også gi mennesker Guds ord. Det er viktig at vi holder fram Guds ords sannhet, slik at mennesker kan dømmes av det og få behov for en frelser. Det er gjennom dette at Den Hellige Ånd arbeider.

2. Den Hellige Ånds oppgave er å vise oss til Jesus Kristus.

Han skal forherlige meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.

Den Hellige Ånd skal forkynne Kristus for oss. Paulus sier til Galaterne at han har malt Kristus for øynene deres. Den som dømmes av loven skal også trøstes av evangeliet. Den Hellige Ånd kommer og trøster fortvilte og fortapte syndere med evangeliet.

Det naturlige menneskes har alltid en forestilling om at det er den som gjør så godt en kan og som lever moralsk og uklanderlig, som blir rettferdig. Da vil Gud akseptere oss og rettferdiggjøre

oss. Men dette er fariseernes egenrettferdighet, og det er en falsk rettferdighet. En slik rettferdighet kan aldri bli fullkommen fordi mennesker er syndere av naturen. Gud tillater ikke noe som er nesten 100 %. For Gud må alt være helt fullkomment. Dette kunne ikke noe menneske klare. Jesus derimot kom og levde et helt liv uten synd. Likevel måtte han dø. Han døde vår død, og tok vår straff. Han oppstod fra graven og seiret over døden, djevelen og synden. Denne fullkomne rettferdighet gir han meg og deg gjennom troen. Den fikk du i dåpsgave. Denne gaven får du bekreftet igjen og igjen i ordet som leses og forkynnes, i avløsningen og sakramentet som utdeles deg. Det er denne rettferdigheten som Den Hellige Ånd har som oppgave å meddele verden. Gud var fornøyd med Jesu forsonings verk. Denne vår rettferdighet er i himmelen, og den er gitt oss som en gave. Det er Åndens oppgave å få overbevist oss om at evangeliet er nok for oss og at vi gjennom evangeliet er Guds barn. Den Hellige Ånds oppgave er å gjøre Kristus stor for oss og sørge for at vi gjennom troen hver dag eier visshet om syndenes forlatelse.

3. Den Hellige Ånd skal veilede oss til Sannheten.

Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og kunngjøre dere det som skal komme. Joh 16,12

Den Hellige Ånd viser oss synden, og han gir oss troen slik at vi ser Guds rettferdighet som vår rettferdighet. Djevelen som er løgnens far, fører mennesker på fortapelsens vei. Sannhetens Ånd fører oss på troens, livets og sannhetens vei til himmelen. Hans oppgave er å føre oss dypere inn i sannheten om Kristus slik at Kristus blir større og større for oss.

Jesus er sannheten, veien og livet. Den Hellige Ånd helliggjør meg ikke slik at jeg lykkes mer og mer med mitt kristenliv. Nei, det er det motsatte som skjer. Jeg blir hver dag minnet om min synd og mine svakheter og får mer og mer innsikt i hvem jeg virkelig er av naturen. Men samtidig så er det også slik at der synden blir stor, der blir nåden enda større. Der nåden blir større der blir også kjærligheten til Jesus større. Jeg blir mer og mer avhengig av ham. Slik lever jeg et liv i helliggjørelse. Den Hellige Ånd skulle veilede apostlene til den fulle sannhet. Før og etter Jesus død var de sorgfulle og redde. Men etter Jesu oppstandelse og etter pinsedagens under fattet alle sammenhengen. Da så de evangeliet klart. Evangeliene og alle brevene i NT og deres forkynnelse var en frukt av apostlenes innsikt i evangeliet. Det var ikke apostlenes verk. Den Hellige Ånd, Sannhetens Ånd står bak NT på samme måte som han stod bak GT. Derfor har vi i Bibelen den hele og sanne åpenbaringen av evangeliet. Her er hele sannheten. Jesus sier om den Hellige Ånd at han skal - *ta av mitt og forkynne dere om meg*. Alt dette finner vi i Bibelen. Derfor er det viktig for oss å forsvare Bibelen som Guds sanne ord. Dette er dette ordet som gir oss troen og det evige livet. I dette ordet bor den Hellige Ånd. Guds ord er et levende skaper ord som fører oss til det evige livet. Jesus sier om sitt ord i Joh 6,63: *De ord jeg har talt til dere, er ånd og er liv.*

Amen.